

# Erklæring om investeringsbeslutningers viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer

📁 PLUSS Markedsverdi

📅 Regnskapsår: 2024

PLUSFONDENE

FONDSFORVALTNING AS

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |                        |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Finansmarkedsdeltaker</b><br><br>PLUSS Markedsverdi (LEI: 213800KW1OTEPYKZDV22)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |                        |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Sammendrag</b><br><br>PLUSS Markedsverdi tar hensyn til sine investeringsbeslutningers viktigste negative påvirkninger på bærekraftsfaktorer. Denne erklæringen er den konsoliderte erklæringen om de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorene til fondet.<br><br>Denne erklæringen om de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer omfatter referanseperioden fra 01. januar til 31. desember 2024<br><br>Fondsforvaltning AS sin målsetning er over tid å skape høyest mulig avkastning til fondenes andelseiere innen det enkelte verdipapirfonds mandat. Selskaper som er bevisst sitt ansvar i bred forstand, herunder god håndtering av vesentlige forhold innenfor pilarene <i>miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring/eierskapsutøvelse</i> (ESG), og som til enhver tid opererer innenfor gjeldende lover og regler for sin virksomhet, mener vi har størst forutsetning for langsiktig verdiskapning. Vi vil søke å avdekke selskapsspesifikk ESG-relatert risiko ved å støtte oss på anerkjente leverandører av bærekraftsinformasjon, samt vurdere enkeltinvesteringenes geografiske tilhørighet og bransjetilknytting. Forvalterne vil også innhente informasjon direkte fra selskapene.<br><br>Data som berører de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer som er opplyst i denne erklæringen er produsert av og hentet fra Datia. Året 2023 var den første rapporteringsperioden |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |                        |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Beskrivelse av de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |                        |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Indikatorer som gjelder for investeringer i foretak som det er investert i</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |                        |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Indikator for negative påvirkninger på bærekraft</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                     | <b>Parameter</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Påvirkning 2024</b> | <b>Påvirkning 2023</b> | <b>Dekning 2024</b> | <b>Tiltak som er truffet, planlagte tiltak og mål for neste referanseperiode.</b>                                                                                                                                                                                                                                                         |
| KLIMARELATERTE INDIKATORER OG ANDRE MILJØRELATERTE INDIKATORER                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                        |                        |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Utslipp av klimagasser                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1. Klimagassutslipp | Klimagassutslipp innenfor anvendelsesområde 1<br><br><i>Alle direkte utslipp fra organisasjonsvirksomheten eller fra det som er under dens kontroll. Påvirkningen beregnes fra summen av portefølje-selskapenes CO2-utslipp. Skala 1 (tCO2e), vektet med verdien av porteføljens investeringer i selskapet og siste tilgjengelige verdi av selskapets virksomhet, inkludert kontanter.</i> | 1440.52 tonn           | 1434.5 tonn            | 84.33%              | Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.<br><br>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet. |

|  |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |              |              |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 2. Karbonavtrykk | <b>Klimagassutslipp innenfor anvendelsesområde 2</b><br><br><i>Indirekte utslipp fra energi som kjøpes og brukes av organisasjonen. En markedsbasert metode gjenspeiler utslipp fra energi som selskapene bevisst har valgt (eller mangelen på valg)</i>                                                        | 210.14 tonn  | 133.12 tonn  | 93.90% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |
|  |                  | <b>Klimagassutslipp innenfor anvendelsesområde 3</b><br><br><i>Andre indirekte utslipp i verdikjeden</i>                                                                                                                                                                                                        | 7587.68 tonn | 8313.22 tonn | 90.73% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |
|  |                  | <b>Samlede klimagassutslipp</b><br><br><i>Totale årlige klimagassutslipp i skala 1, 2 og estimert skala 3 knyttet til markedsverdien av porteføljen. Selskapets karbonavtrykk er allokert til alle utestående aksjer og obligasjoner (basert på siste tilgjengelige virksomhetsverdi, inkludert kontanter).</i> | 9238.34 tonn | 9880.84 tonn | 93.90% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |
|  |                  | <b>Karbonavtrykk</b><br><br><i>Totale årlige klimagassutslipp under skala 1, 2 og knyttet til en porteføljeinvestering på 1 million euro. Selskapets karbonavtrykk er allokert til alle utestående aksjer og obligasjoner (basert på siste tilgjengelige virksomhetsverdi, inkludert kontanter).</i>            | 649.85 tonn  | 753.54 tonn  | 96.40% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |

|  |                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                             |                                                                                                           |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | 3. Klimagassintensitet i foretak som det er investert i                           | <p>Klimagassintensitet i foretak som det er investert i</p> <p><i>Det vektete gjennomsnittet av klimagassintensiteten til utstedere i porteføljen (Skala 1, Skala 2 og estimert Skala 3 GHG-utslipp / millioner euro av inntekter).</i></p>                                                                                                                         | 1128.72 tonn                                                                                                | 1240.67 tonn                                                                                              | 96.31% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |
|  | 4. Eksponering mot selskaper som driver virksomhet i sektoren for fossilt brensel | <p>Andel av investeringer i selskaper som driver virksomhet i sektoren for fossilt brensel</p> <p><i>Prosentandelen av markedsverdien av porteføljen som påvirkes av utstedere hvis aktiviteter er relatert til fossilt brensel, inkludert utvinning, prosessering, lagring og transport av petroleumsprodukter, naturgass og termisk og metallurgisk kull.</i></p> | 24.72%                                                                                                      | 27.69%                                                                                                    | 96.40% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Utover det er det ingen planlagte tiltak eller målsetning for denne indikatoren, da eksponeringen mot sektoren pr. tid vil avgjøres av markedssyn.</p>                     |
|  | 5. Andel av forbruk og produksjon av ikkefornybar energi                          | <p>Andel av forbruk og produksjon av ikkefornybar energi for foretak som det er investert i, fra ikke-fornybare energikilder i forhold til fornybare energikilder, uttrykt som en prosentdel av samlede energikilder</p>                                                                                                                                            | <p>Forbruk: 55.24%</p> <p>Produksjon: -</p>                                                                 | <p>Forbruk: 57.01%</p> <p>Produksjon: -</p>                                                               | 87.26% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |
|  | 6. Energiforbruksintensitet per sektor med høy klimapåvirkning                    | <p>Energiforbruk i GWh per million euro av inntektene til foretak som det er investert i, per sektor med høy klimapåvirkning</p> <p><i>A: Jordbruk, skogbruk og fiske<br/>B: Gruvedrift og utvinning<br/>C: Produksjon<br/>D: Elektrisitet, gass, damp og klimaanlegg</i></p>                                                                                       | <p><b>A:</b> &lt; 0.01</p> <p><b>B:</b> &lt; 0.01</p> <p><b>C:</b> &lt; 0.01</p> <p><b>D:</b> &lt; 0.01</p> | <p><b>A</b> &lt; 0.01</p> <p><b>B</b> &lt; 0.01</p> <p><b>C:</b> &lt; 0.01</p> <p><b>D:</b> &lt; 0.01</p> | 93.94% | <p>Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som utvinner kull og/eller selskaper som benytter kull i sin kraftproduksjon. Overvåkes løpende.</p> <p>Generelt vil målsetning være å få nivåene ned over tid, hvilket sammenfaller generelt med ambisjonene til de respektive selskapene i fondet.</p> |

|                    |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                            |                                                                                                            |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Biologisk mangfold | 7. Virksomhet med negativ påvirkning på områder som er følsomme for biologisk mangfold | <i>E: Vannforsyning, avløp, avfallshåndtering og saneringsvirksomhet</i><br><i>F: Konstruksjon</i><br><i>G: Engros- og detaljhandel; reparasjon av motorkjøretøy og motorsykler</i><br><i>H: Transport og lagring</i><br><i>L: Eiendomsvirksomhet</i> | <b>E:</b> N/A<br><br><b>F:</b> < 0.01<br><br><b>G:</b> < 0.01<br><br><b>H:</b> N/A<br><br><b>L:</b> < 0.01                                                 | <b>E:</b> N/A<br><br><b>F:</b> < 0.01<br><br><b>G:</b> < 0.01<br><br><b>H:</b> N/A<br><br><b>L:</b> < 0.01 |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                |
|                    |                                                                                        | Andel av investeringer i foretak som det er investert i, med anlegg/virksomhet i eller i nærheten av områder som er følsomme for biologisk mangfold, der virksomheten til foretakene som det er investert i, påvirker disse områdene negativt         | 18.09%                                                                                                                                                     | 18.77%                                                                                                     | 96.40%        | Eksponering mot lakseoppdrett som primært trekker opp andelen. Utvidet bruk av ulike og nyere skjermingsteknologier har gitt lovende resultater mhp. blant annet bekjempelse av lakselus. Målsetning om at nivåene skal ytterligere ned over tid, hvilket sammenfaller med ambisjonene til de respektive selskapene. |                                                                                                                                                                                                |
|                    |                                                                                        | 8. Utslipp til vann                                                                                                                                                                                                                                   | Tonn utslipp til vann som er generert av foretak som det er investert i, per investert million euro, uttrykt som et vektet gjennomsnitt                    | 0.06 tonn/ M€                                                                                              | 0.06 tonn/ M€ | 52.38%                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Fondet har ikke direkte eksponering mot sektorer med høy risiko for utslipp til vann, som tungindustri, kjemikalieproduksjon og gruvedrift<br><br>Ingen målsetning for neste referanseperiode. |
|                    |                                                                                        | 9. Andel av farlig avfall og radioaktivt avfall                                                                                                                                                                                                       | Tonn farlig avfall og radioaktivt avfall som er generert av foretak som det er investert i, per investert million euro, uttrykt som et vektet gjennomsnitt | 1.16 tonn/ M€                                                                                              | 1.36 tonn/ M€ | 88.33%                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ingen målsetning for neste referanseperiode.                                                                                                                                                   |
| Vann               |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                            |                                                                                                            |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                |
| Avfall             |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                            |                                                                                                            |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                |

| INDIKATORER PÅ OMRÅDET SOSIALE SPØRSMÅL OG PERSONALSPØRSMÅL SAMT SPØRSMÅL KNYTTET TIL RESPEKT FOR MENNESKERETTIGHETER OG BEKJEMPELSE AV KORUPSJON OG BESTIKKELSER |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |        |        |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sosiale spørsmål og personalspørsmål                                                                                                                              | 10. Manglende overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper                                                  | Andel av investeringer i foretak som det er investert i, og som ikke har overholdt FNs Global Compact-prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper                                                                                                                                                                                            | 0%     | 0%     | 95.91% | Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som er i brudd med disse prinsippene og retningslinjene. Overvåkes løpende.                                                                                                                |
| Sosiale spørsmål og personalspørsmål                                                                                                                              | 11. Ingen prosesser og ordninger for å overvåke at FNs Global Compactprinsipper og OECDs retningslinjer overholdes<br>Retningslinjer for flernasjonale selskaper | Andel av investeringer i foretak som det er investert i, uten retningslinjer for å overvåke overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper eller ordninger for klagebehandling for å håndtere manglende overholdelse av FNs Global Compact-prinsipper eller OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper | 28.7%  | 24.32% | 96.40% | Indikatoren over (punkt 10) vil være førende.                                                                                                                                                                                                                                   |
| Sosiale spørsmål og personalspørsmål                                                                                                                              | 12. Ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene                                                                                                                      | Gjennomsnittlig ujustert lønnsforskjell mellom kjønnene i foretak som det er investert i                                                                                                                                                                                                                                                                           | 11.27% | 10.69% | 86.91% | Indikator over (punkt 10) vil være førende, men på generell basis forventes det at lønnspolitikken er kjønnsnøytral og snarere vil være innsats- og resultatavhengig. Utfordrende å måle, da mange forhold som spiller inn.<br><br>Ingen målsetning for neste referanseperiode. |
| Sosiale spørsmål og personalspørsmål                                                                                                                              | 13. Kjønnsmangfold i styret                                                                                                                                      | Gjennomsnittlig andel av kvinnelige og mannlige styremedlemmer i foretak som det er investert i, uttrykt som en prosentdel av alle styremedlemmer                                                                                                                                                                                                                  | 40.53% | 40.63% | 93.35% | Indikator over (punkt 10) vil være førende.<br><br>Målsetning over tid om at selskapene er i tråd med internasjonale standarder. Avveies kortsiktig mot styrekontinuitet.                                                                                                       |

|                                      |                                                                                                                       |                                                                                                                         |    |    |        |                                                                                                                                               |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sosiale spørsmål og personalspørsmål | 14. Eksponering mot kontroversielle våpen (anti-personellminer, klyngeammunisjon, kjemiske våpen og biologiske våpen) | Andel av investeringer i foretak som det er investert i, og som deltar i produksjon eller salg av kontroversielle våpen | 0% | 0% | 95.91% | Det følger av eksklusjonskriteriene at fondet ikke skal ha eksponering mot selskaper som er i brudd med denne indikatoren. Overvåkes løpende. |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Andre indikatorer for de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer

|                     |                                                                      |                                                                                                              |        |        |        |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Utslipp             | Investeringer i selskaper uten tiltak for reduksjon av karbonutslipp | Andel investeringer i porteføljeselskaper uten tiltak for reduksjon av karbonutslipp i tråd med Parisavtalen | 15.85% | 17.88% | 96.40% | Flere av selskapene som utgjør andelen har ikke oppgitt opplysninger, eller vil i regi av å være holdingselskap ha ivaretatt nevnte tiltak gjennom sine respektive børsnoterte datterselskap.<br><br>Ingen målsetning for neste referanseperiode. |
| Menneskerettigheter | Mangel på menneskerettighets-politikk                                | Andel av investeringer i enheter uten menneskerettighetspolitikk                                             | 0.2%   | 0.53%  | 96.40% | Indikator over (punkt 10) vil være førende, men målsetningen om 0%. Fondet har gradvis solgt seg ned i det berørte selskapet, og var pr. utgangen av 2024 helt ute.                                                                               |

Indikatorer som gjelder for i) *Investeringer i stater og overnasjonale enheter* ii) *Investeringer i fast eiendom* er ikke opplyst her, da de ikke er relevante for fondet (ikke en del av fondets mandat).

Beskrivelse av retningslinjer for å identifisere og prioritere de viktigste negative påvirkningene på bærekraftsfaktorer

Fondsforvaltning AS har innlemmet kriterier for bærekraftige og ansvarlige investeringer tilknyttet forvaltningen av PLUSS-fondene. Vi vil søke å avdekke selskapsspesifikk ESG-relatert risiko ved å støtte oss på anerkjente leverandører av bærekraftsinformasjon, samt vurdere enkeltinvesteringenes geografiske tilhørighet og bransjetilknytting. Forvalterne vil også innhente informasjon direkte fra selskapene. Forvaltningen skal være i tråd med anerkjente etiske retningslinjer nedfelt i FNs Global Compact's 10 prinsipper om menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og korrupsjons-bekjempelse. Disse kriteriene er bl.a. ivaretatt gjennom de etiske retningslinjene til Statens Pensjonsfond Utland (SPU). Vi betrakter dette som målestokk for etiske retningslinjer i Norge. Selskaper utelukket av SPU er også som et minimum utelukket fra PLUSS-fondenes investeringsunivers. Dersom PLUSS-fondene er investert i et selskap som blir utelukket fra SPU av etiske hensyn, skal PLUSS-fondene selge seg ut av det aktuelle selskapet innen rimelig tid. I tillegg ekskluderes i sin helhet selskaper som opererer innenfor områdene *gambling*, *kontroversielle våpen* (anti-personellminer, klyngeammunisjon, kjemiske våpen, biologiske våpen og atomvåpen), samt selskaper som *utvinner kull* og/eller selskaper som benytter *kull i sin kraftproduksjon*. Eksklusjonskriteriene vil slik vi ser det redusere bærekraftsrisiko i fondene. For øvrig forvaltes fondene i samsvar med internasjonalt anerkjente prinsipper og konvensjoner, herunder OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse," utarbeidet av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES). PLUSS-fondene er konsentrert rundt de toneangivende, etablerte og anerkjente selskapene. Våre fond har mandater rettet mot de etablerte og velutviklede markedene (det vil si de vestlige markedene).

Retningslinjer for ansvarlige og bærekraftige investeringer er offentlig tilgjengelig på Fondsforvaltning AS sin hjemmeside ([www.fondsforvaltning.no](http://www.fondsforvaltning.no)) og revideres ved behov, men minst årlig.

**Retningslinjer for engasjement**

Selskapene det investeres i skal styres i tråd med Fondsforvaltning AS sine retningslinjer for ansvarlige og bærekraftige investeringer. Dette innebærer at det respektive selskap blant annet etterlever nasjonal lovgivning og internasjonale ankerjente prinsipper og konvensjoner, og ikke kommer i brudd med eksklusjonskriteriene. Fondsforvaltning AS forventer at selskapene følger:

- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
- OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse
- Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES)

Etterlevelsen av disse vil bli overvåket gjennom offentlig tilgjengelig informasjon, samt data fra tredjeparts leverandører.

Fondsforvaltning AS som ansvarlig forvalter kan engasjere seg på vegne av fondene, enten alene eller som en del av en gruppe, dersom vi mener det er nødvendig for å ivareta andelseiernes interesser. Det vil imidlertid foreligge en avveining mellom ressursbruk og innflytelse i utøvelsen av eierskapet. Med dette menes at det i enkelte tilfeller kan være mer hensiktsmessig å avhende et selskap fremfor å initiere ulike former for engasjement.

Utøvelse av eierskap vil også indirekte bli ivaretatt ved å følge de etiske retningslinjene til SPU. En del av deres strategi er å utnytte den påvirkningskraft petroleumsfondet har i lys av å være en av de største aktørene i det globale investeringsuniverset. SPU publiserer sin strategi med hensyn til hvilke selskaper som til enhver tid er ekskludert. Ved brudd på retningslinjene for bærekraftige og ansvarlige investeringer skal for øvrig det respektive selskapet avhendes. Dette skal gjøres på en måte som sikrer best mulig verdier for våre andelseiere.

**Henvisninger til internasjonale standarder**

- FNs Global Compact's 10 prinsipper om menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og korrupsjonsbekjempelse.
- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper
- OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse

**Historisk sammenligning**

Den første rapporteringsperioden var for 2023. Endringene på de ulike indikatorene (2023 vs. 2024) må sees i sammenheng med endret vektingsgrunnlag på de ulike selskapene (ref. relativ kursutvikling i de underliggende selskapene, re-balansering av porteføljen og utskiftninger). Videre er det nærliggende å tro at datagrunnlaget fra de enkelte selskapene generelt er bedret / mer omfattende enn forrige periode.